

The Project Gutenberg eBook of Amerikasta palatessa: Pilanäytelmä 1:ssä näytöksessä, by Aapo Selja

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Amerikasta palatessa: Pilanäytelmä 1:ssä näytöksessä

Author: Aapo Selja

Release date: June 2, 2016 [EBook #52224]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK AMERIKASTA PALATESSA: PILANÄYTELMÄ 1:SSÄ NÄYTÖKSESSÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

AMERIKASTA PALATESSA

Pilanäytelmä 1:ssä näytöksessä

Kirj.

Aapo S.

Hämeenlinnassa, Boman & Karlssonin kustannuksella 1904.

Hämeenlinnan Uusi Kirjapaino.

HENKILÖT:

Sakari, kievarin isäntä.

Martta, hänen vaimonsa.

Arvid, heidän poikansa.

Liisa, palvelija.

Joni.
Takamäen Taava, |
Laitolan emäntä, |
Taavetti, | Kyläläisiä.
Haaralan isäntä, |
Eero, |
Poliisi.

Vierashuone eräässä maakylän kievarissa. Huonekalusta keskinkertainen.
Pari kynttilää palaa piirongin päällä. Lattialle on havuja pilkottu.
Pitkät, valkoiset uutimet ikkunoissa.

Esiripun noustessa istuvat kyläläiset totisen ja tärkeän näköisinä mikä missäkin, toiset ääneensä puhellen, toiset hiljaa keskenään supatellen.

Taavetti: On se mahtanut tämän talon Arviiti rikastuakin siellä Amerikassa?

Takamäen Taava: No, sen nyt tietääkin! Eipähän se siitä mihin pääse. Sellainen visu ja toimielias mies! — Niin on emäntä sanonutkin minulle, että kun Arviiti tulee, niin heti se ostaa Tuomiahon tilan ja sitä viljelemään alkaa. Siihen kauppaan ei joka mies pystykään. — Niin. Hyväpä se onkin sen talon perillisille, että pääsevät veloistaan ja saavat osansa kukin. Niinpä se Tuomiahon Kaisa sanoikin minulle tässä tuonoin, kun kävin häntä hieromassa, että...

Laitolan emäntä: Mitenkäs on, ei taida se Kaisa vielä olla naimisissa?

Taava: Eikös kissa! Kukapa siitä vaivasesta raukasta... Vaikka kyllähän se Koiviston Eljas sitä riijasikin, mutta sitten kun Tuomiahon isäntä kuoli ja velkamiehet alkoivat perikuntaa hätyyttää niin näki Eljaskin, ettei se talo niin rikas ollutkaan kuin mitä puhuttiin. Siihen jätti Kaisan, ja nai kokonaan toisesta kylästä.

Taavetti: Oli sitte varmaankin Eljaan nykyisellä eukolla enemmän rahaa kuin Kaisalla?

Taava: Sanoivathan ne hänellä olleen jonkun verran rahojakin — ja sitte niin pulska ja veikeä ihminen. Kyllähän se kelpasi ottaa sellainen.

Laitolan emäntä: Mutta ompa täällä tosiaankin somasti laitettu. Vaikka ihmekös se tällaisena päivänä. Kummapa on kun ei sitä Arviitia jo kuulu!

Haaralan isäntä: Tulee kait se, kun kerkiää.

Taavetti: Niin! Eihän sitä sieltä Amerikan maasta niin hopusti tulla, kuin jostain muualta.

Eero: Kyllä se jo on Arviiti aikoja sitten Amerikan jättänyt...

Taava: Onpa tietenkin! Sehän kuuluu Amerikan ja tämän Suomen välillä olevan niin suuri merikin, että ei kirkkaalla ilmallakaan toista rantaa näe. Tuo Jaakon-Tuomaan Juhokin, joka meriä on niin paljon seilannut, sanoi minulle että...

Eero (Naurahtaan): Kyllä sitä on merta Amerikan ja Suomen välillä. Saa siinä seilata monta päivää, ennenkuin yli pääsee.

Taava: Voi, Vooi! Mutta ompa se kummaa, ettei ne ihmisraukat eksy sinne ijäksi päiväksi...

Eero: Eivät eksy. Kyllä merimies tiensä löytää suuremmillakin merillä.

Taava: Vieläkö niitä sitten on suurempiakin meriä?

Eero: On niitä meriä maailmassa! Sekin Iso Valtameri, joka on toisella puolen maailmaa, on niin suuri, että sen etelän puoleinen laita kohoo hyvän matkaa auringon toiselle puolen.

Laitolan emäntä: Hi, hi, hih! Jopas taisi Eerolta tulla vähän liikojakin lasketuksi!

Taavetti: Liijan suurelta se minustakin tuntuu.

Eero: Kyllä se on puhdasta totuutta mitä sanoin! Enkö minä sitä tietäisi, kun olen monta vuotta siellä seilannut. Olenpa monet monituiset kerrat katsellut sieltä valtameren toiselta laidalta, kuinka sinne aurinko paistaa pohjoisesta, sen sijaan, kun se täällä näyttää olevan etelän puolella. Ja ei suinkaan se muutoin sillä tavoin näyttäisi, jos ei maailma ylettyisi auringon toisellekin puolen!

Haaralan isäntä: Mutta niinhän ne opettavat kouluissa, että maailma on pyöreä kuin pallo, joka kantilta.

Eero: Niinhän ne opettavat, mutta toisenlaiseen käsitykseen olen minä tullut. Maailma on soikea niinkuin soikka peruna ja lisäksi toinen pää käpristynyt ylös päin, auringon taka, eteläpää nimittäin. Sen vuoksihan etelämaissa onkin niin lämmin.

Taava: Eero kai sen parhaiden tietää, kun on niin paljon maailmaa kulkenut. — Vaan kyllä se tosiaan on kummallinen tämä maailma!...

Taavetti: On se! Mutta se minusta on käsittämätöntä, että mitenkä kaikki pysyy niin tasaisesti maan pinnalla, kun se niin monimutkainen on?

Taava: No sanokaas muuta! Kyllä se on kummallista!

Laitolan emäntä: Ihmeellisiä ne ovat Luojan työt!...

Liisa (Tulee, kantaen kahvia suurella tarjottimella. Heti hänen jälessään Martta, kummassakin kädessään porsliinilautanen, joissa on: toisessa korppuja ja toisessa rinkiä. Kahvia ja etenkin nisua ottaessa naiset kursailevat, huudahtellen: "No, eihän sitä nyt olisi tarvinnut!" ja "Näin paljon nisuakin!" y.m.s.)

Martta (Nisua jakaessaan): No, ottakaa nyt, elkää säästäkö! — Ottakaa, ottakaa! — Ei sitä monesti satu meilläkään näin olemaan, mutta nyt kun on ainoan poikamme kotiatulopäivä, niin pidetään nyt tässä vähän tulijaisia.

Taavetti (Kahvia ottaessaan, kaivettuaan ensin tupakkapurun poskestaan, jonka asettaa piirongin nurkalle): Niinpä vainkin, tulijaisia — kyllähän se tuntuisi lystiltä kenestä hyvänsä, kun saa Amerikassa rikastuneen poikansa kotiin...

Martta: Lienee rikastunutkin, kukapa sen niin tarkoin tiennee. Mutta vaikkapa tulisi vain köyhänäkin, niin rakkaudellapa hänet kuitenkin vastaan ottaisimme.

(Pyyhkii silmiään)

Taava: No, sepä nyt on tiettyä se! Sellainen poika kun teidän Arviiti! Niitä ei kaikilla äideillä olekaan!

Toiset vieraat: No, harvassa niitä on!

Taavetti: Eipä niitä köyhiä niinkään harvassa ole, mutta jos rikastunut lienee niin — sittenhän se on...

Haaralan isäntä: Taavetin mielestä sitä ei ole maailmassa mitään muuta hyvää kuin rikkautta!

Taavetti: Huonoako se raha sitten on? Hyvinpä se kelpasi sinullekin, kun keväällä minulta sait lainaksi 200 markkaa!

Haaralan isäntä (Suuttuneena): No, senhän sinä, vietävän kölli, olet saanut jo takaisin! (Toisille): Ja ajatelkaas, kun 10 markkaa vain otti korkoa kahdestasadasta kolmen kuukauden ajalta!

(Hetkinen kiusallista äänettömyyttä).

Taava: Niin, hm, tuota, niinhän se... mutta kauanpa se Arviiti vaan viipyy!

(Menee katsomaan akkunaan).

Martta: Kylläpä sen nyt pian pitäisi tulla sieltä. Liisa, noudapas se pannu tänne, niin saat kaataa lisää kahvia...

(Liisa menee).

Vieraat: Kiitoksia! Kyllä vain nyt jo piisaisikin!

Martta: No, juokaahan nyt vielä toki.

(Liisa tulee ja kaataa itsekunkin kuppiin kahvia. Martta tarjoo jälleen nisua jota ei kuitenkaan kukaan enään ota).

Laitolan emäntä: Saapas nähdä, mahtaneeko se Latvalan Erkki enää milloinkaan tulla Amerikasta takaisin?

Taava: Tuskinpa tulee! Se kun on siellä nainutkin, mitäpä hän enään tänne tulee. Ja täällä kun ei

hänellä enään ole omaisiakaan jälellä, ei ainakaan läheisiä.

Martta: Niinhän se kyllä Erkin on, että... mutta... (Kuuntelee) Ketähän siellä nyt pihaan ajoi? (Rientää akkunaan katsomaan) Ai! mutta se on varmaan Arviiti!

(Hyökkää ulos. Kuuluu ääniä, ikäänkuin hevosella ajettaisiin pihalle. Vieraat koettavat kukin juoda kiireesti kahvinsa, joutuakseen tervehdyksille. Jäävät sitten kaikkiin seisomaan, toiset lähemmäksi ovea, toiset etäämmälle. Joni, Sakari ja Martta tulevat).

Martta (Puhuu vuoroin naurun ja itkun sekaisella äänellä, väliin syleillen Jonia): Vihdoinkin, rakas Arviitini olet kotona! Kyllä me olemmekin odottaneet sinua, — tämä päivä varsinkin on tuntunut niin kovin pitkältä... Voi, voi! Monesti olen minäkin ajatellut, että tokko saanen enään poikaani nähdäkään tässä elämässä... Oohoo sentään... Mutta sinäpä Arviitini olet varmaan ollut sairaana, kun olet niin muuttunut ja näyttää kuin olisit laihtunutkin!

Sakari: Onhan se hauskaa nähdä sinuakin elävillä silmillä! — (Liisalle) Nosta se kapsäkki tuonne nurkkaan. (Jonille) Vähennä nyt vaatetta yltäsi ja käy istumaan... Näyttääpä minustakin, kun olisit paljon muuttunut siellä, mutta aikahan se muodon muuttaa.

(Muut huoneessa olijat ovat myös kokoutuneet Jonin ympärille tervehtimään häntä. Joni seisoo tervehdysten aikana hämmästyneenä ja hölmistyneenä heidän keskellään ja liikkuu väliin levottomana. Tervehtii kuitenkin itse kutakin, koska asia hänestä alkaa näyttää huvittavalta).

Taava: No, päivää!... elikkä iltahan tuo jo on. Terve, terve! Vieläkö se Arviiti tuntee minua? Vaikka mitäpä sitä meikäläisistä paljoa... Tuota hyvinkö sitä nyt on voitu?...

Taavetti: Terve, terve!

Laitolan emäntä: Terve!... Täällähän sitä minäkin... Vieläkö se Arviiti muistaa kummivainajaansa... tuota, minun miesvainajanihan se vainaja on, vaikka tuota, olihan se sekin sinun kummisi, niinkuin minäkin...

(Menee istumaan nolostuneena puheestaan).

Haaralan isäntä: Iltaa! Terve, ja tervetuloa! Mitäs sitä kuuluu?...

Eero: Terve, terve! Onpa siitä pitkä aika kun viimeksi tavattiin.

Martta: Niin sanokaas muuta. Kokonaista 12 vuotta, — Mutta riisu nyt, Arviiti kulta, palttoo päältäsi ja käy istumaan. Ja sinä, Liisa, mene laittamaan kahvia... on tainnut jo jäähtyäkin entinen...

Liisa: On se jo vissiin loppunutkin.

(Menee).

Joni (Riisuu epäröiden palttoonsa, jonka Martta ottaa häneltä. Itseks.) Mitähän tämä oikeastaan merkinnee? Ja mihin mylläkkään lienenkään nyt joutunut? — Hm! Enpä oikein käsitä. Mutta täytynee tässä kai jonkun aikaa olla olevinaan "Arviitina", kunnes pääsevät järkiinsä. (Ääneen) Niin! Koska te nyt kaikki olette minua niin sydämellisesti tervehtineet, niin on nyt siis minun vuoroni lausua teille itse kullekin kohdastansa sylin täydeltä terveisiä sieltä Amerikasta, josta nyt, kuulema tulen! — Istukaa, istukaa vaan, hyvät ystävät! — Ohhoo! (Istuu) No, miten täällä on jaksettu?

Sakari ja Martta (Ynnä jotkut muut, yhteen ääneen): Hyvinhän täällä on voitu siksikin, hyvin!

Joni (Sytyttää paperossin): Jaha, hm! No, hyväpä se. Mainiosti voin minäkin, se tahtoo sanoa: minä muuten voin hyvin, mutta olen vähän väsynyt matkalla... te ymmärrätte!

Martta: Ka, tietäähän sen! Tahtoisitko sinä panna levähtämään?

Joni: Ei, ei! Ajattelin vaan, että jos isännällä... tuota... isällä olisi vähän niinkuin "vahvistusta" että... te ymmärrätte?

Sakari: Ka, no joo! Kyllähän sitä siksi!

(Poistuu).

Martta (Käy istumaan Jonin viereen): Eipä ole tainnut koti-ikäväkään haitata, kun olet vaan niin harvoin kirjoittanutkin!

(Joni yrittää vastaamaan mutta samassa tulee Liisa kantaen

kahvia, ja Sakari pullo ja pikareita kädessä).

Sakari (Jonin ottaessa kahvia): Tässä olisi... Haluatko panna kahvin sekaan vai...

Joni: Kiitos, mieluummin otan paljaaltaan...

Sakari (Kaataa viinaa pikareihin): Tulkaapa nyt toisetkin miehet, täältä ottamaan pieni kivaus!

Taavetti: Kiitoksia! .. kylläpä se nyt...

(Menee ottamaan).

Haaralan isäntä ja *Eero*: Kiitoksia!

(Ryyppäävät kaikin).

Sakari: Otetaanhan tästä nyt toisetkin kun kerran tässä on niinkuin tulijaisjuhla...

(Kaataa pikareihin. Miehet ryyppäävät).

Joni: Minun täytyy ottaa vielä kolmaskin... (Kaataa ja ryyppää) ja menee se neljäskin! (Ryyppää) Nähkääs, olen vähän vilustunut matkalla ja sitäpaitsi minulla on reumatismi vatsassa.

Martta: Herrajee! Mikä on vatsassa?

Joni: Reumatismi. Se on sellaista uutta tautia, jota Amerikassa paljon sairastetaan. Mutta ei se niin vaarallista ole. Kun vaan ottaa muutamia ryyppyjä, heti kun tauti alkaa, niin silloin se myös erkanee. Kippis!

(Ryyppää).

Taava: Kylläpä niitä on tautejakin monenlaisia. Tuollakin Jaakon-Mikon Johannalla oli sellainen tauti, ettei tässä maailmassa...

Taavetti (Hypistellen Jonin takkia): Mutta onpa siinä fiiniä Vaatetta!... Amerikastako tämä on ostettu vai...?

Martta: Hahaha! Kaikkia se Taavetti kyseleekin. Amerikasta tietysti, kun sieltä kerran tulee!

(Liisa poistuu).

Joni: Joo! Amerikassa nämä vaatteet on tehty, Kalifornian kaupungissa.

Sakari: Vai olet sinä jo sielläkin ollut. Viimeksihän kirjoitit Hankookista.

Eero: Tuota, eikö se Kalifornia ole valtion nimi, eikä kaupunki — jos oikein muistelen.

Joni: Niin, minä nyt en varmaan muista oliko se Kalifornia vai Kapernaumi. Mutta oli mikä oli, se nyt ei enää kuulu rätinkiin. Kun nytkin ennen lähtöäni kuljin huvikseni siellä useassa paikassa niin eihän niiden kaikkien nimiä enään niin tarkoin muista.

Taavetti: No, ei vain muistakaan! Mutta kuluupas siinä kai paljon rahaakin kun niin joka paikan kulkee? Vaikka kylläpä sitä taitaa olla vielä jällelläkin tuolla kapusäkissä, ha, ha, ha!

Joni: Pankissa ne pidetään rahat, eikä kapusäkissä!

Martta: Pankissapa tietenkin! — Mutta tosiaankin! Pitäpä tässä lähteä laittamaan illallista, että saa Arviitikin. — Nälkähän sitä jo tällaisella matkalla on ennättänyt tulla.

(Menee).

Sakari: Mene, mene! Olisi pitänyt jo äsken mennä.

Joni: Ei tässä nyt niin kiirettä. Vaikka kyllähän sitä jo vähän hiukaseekin. Mutta otanpa tuosta vielä pikku pienen, tuohon reumatismiin...

(Ryyppää).

Laitolan emäntä: Mutta täytyypä minun jo lähteä asettamaan lapsia levolle, ne kun ovat niin ilta-unisia. — — No, hyvästi nyt Arviiti, ja käy meidänkin talossa. — Hyvästi!

Taava: Mutta minäpä lähden myös samaan matkaan!

(Hyvästelevät samoin. Menevät).

Joni: Hyvästi. Huomenna tulen jo käymään! Hyvästi vain! (Itsekseen) Menisivät tuosta nyt jo kaikkikin, että pääsisin heistä rauhaan!

Sakari: Puhuitko jotain?

Joni: En, mutta sitä vaan ajattelin sanoa eli pyytää, että elkää nyt isäntä... tuota, isä hyvä olko millännekään, vaikka minä käyttäydyn noin kursailematta. Mutta Amerikassa on sellainen tapa.

Sakari: Mitäs joutavia! Kotonasihan sinä nyt olet.

Haaralan isäntä: Niin, eihän sitä nyt omassa kodissaan tarvitse kursastella.

Eero: Ei vainkaan.

Taavetti: Joo, niinhän se... Tuota, no, minkälainen sinne muuten on vuodentulo tullut Amerikan maahan?

Eero: Hyvähän sinne tapaa aina vuosi tulla.

Joni: Hyvä tuli vuosi nytkin. Vaikka sattuu se toisinaan halla sinnekin, muutamin paikoin. Niinkuin nytkin kuulema oli tullut kovakin halla sinne Mesopotamian seuduille, joka on siellä pohjoisessa...

Eero: Vai on se jo senkin niminen paikka siellä Amerikassa?

Haaralan isäntä: Eikö se Mesopotamia ole Aasiassa, vai Aahrikassako...? Muistelen kuulleen, kuin poikani ovat siitä koulukirjoista lukeneet.

Joni: On se Amerikassakin sen niminen paikka. Se on siellä lähellä sitä... niin, mikä se nyt taas olikaan?... Se on aivan sitä Lampelan vasikkahakaa vastapäätä.

(Hetkisen äänettömyyden perästä muut nauravat. Joni ryyppää taas).

Sakari: Lampelan vasikkahakaa, ha, ha, ha! Oletpa sinä käynyt leikkisäksi...

Haaralan isäntä: Niin, lupahan leikkiä puhua.

Joni: (Itseks.) Kylläpä taisin joutua pulaan tässä pelissä. Ja jos vielä se oikea Arviiti, jota ne odottavat, pian tulisi, niin hullusti tässä kävisi. Mutta ehkäpä tästä selvittää. Onhan sitä oltu jo monessa pesussa ennenkin. (Ääneen) No, eikö isä ota yhtään ryyppyä?

Sakari: Sehän on mulla niin harvoin tapana, kuten muistanet. Vaan jospa minäkin nyt sentään sinun tuliaisiasi...

(Ryyppää)

Eero: No, onko siellä nyt viimeaikoina mitään isoja onnettomuuksia tapahtunut? Niitähän paljon tapahtuu Amerikassa, maalla ja merellä.

Joni: Paljon siellä on nykyäänkin tapahtunut onnettomuuksia. Viime kuussa oli siellä suuri tulipalo, kamalan suuri tulipalo!

Sakari: Ohoo! Vai oli suuri tulipalo?

Eero: Millä paikoin oli?

Taavetti: Tulikohan isokin vahinko?

Haaralan isäntä: Mitä siellä kaikkea paloikaan?

Joni (On jo vähän päihtyneenä) Niin, siihen oli syynä eräs tottelematon pojan loppu. Meni ongelle ja sytytti siellä paperossin ja viskasi tulitikun niin huolimattomasti. Ja siitä se alkoi. Paloi nimittäin koko se suuri Hankookin järvi aivan poroksi ja vielä lisäksi 7 syltää muuatta vanhaa kiviaitaa! —

Eero: Hohoo! Jopa nyt jotakin.

Sakari: Viina taitaa jo sun päässäsi palaa, poika! Hahaha!

Taavetti (Nauraa kovasti): Ha, hahahaha!

Haaralan isäntä: Vai 7 syltää kiviaitaa. — Kylläpä se varmaan paloi niinkuin rohtimet?

Joni: Niinhän se paloi... Mutta koska te olette niin hauskoja ukkoja kaikki niin... ottakaapas täältä vielä yksi "pikku-pieni!"

(Kaataa pikareihin. Miehet, hetken epäröityään, ryyppäävät, kelistäen Jonin kanssa).

Sakari (Säälitellen): Mutta taitaapa minun lääkeviinani tässä pian kuivua kaikki!...

Joni: Annetaan kuivua, isä. Onhan sitä maailmassa ja uutta valmistetaan joka päivä.

Sakari: No niin on. Enkä minä sitä senvuoksi sanonut, ettet ryyppätä saisi. Mutta pelkään, että jos se sinulle menee niinkuin liiaksi päähän!

Taavetti (Nousee lähteäkseen): Pitäisipä tästä jo kotiakin lähteä (Erikseen Jonille) Tuota... saisinko minä Arviitia vähän kahden kesken puhutella.

Joni (Nousee): Saahan sitä! Ja jos isännällä on nättiä tyttöjä siellä kotona niin voin minä lähteä mukaankin?...

(Vetäytyy hieman hoiperrellen syrjään Taavetin kanssa).

Taavetti: Ha haa! Minullako tyttöjä! Etkö sinä muista, että Taavetti on yksinäinen mies... (Erikseen Jonille) Tuota... muistaahan Arviiti sen, kun kerran minulta poikasena lainasit 2 markkaa, siellä Rajamäen Reetan mökissä. Niin minä ajattelin, että jos nyt sopisi se maksaa ja vähän korkoa kun minullakin tässä olisi vähän tarpeita ja kun huomenna tulee lähtö tuonne...

Joni (Kovaa) Vai jo Taavetille tulee huomenna lähtö! No, jos sinulla niin lähellä kuolema on, niin sitten veisaamme sinulle lähtiäisiksi jonkun sopivan virren.

(Tarttuu Taavettia olkapäistä ja huutaa hänen korvaansa)
"Pois makia maailma jää!.."

Taavetti (Irroitteen itsensä): No, jopa sinä olet leikkisä mies! — (Ilkeästi hymyillen, puoliääneen) Niin, että tuota, eiköhän se nyt passaisi...

Joni (Vetäen Taavettia kädestä lähemmäksi toisia): Arvoisat äijäparat! Minulla on tässä kunnia teille esittää kuningas Taavetti Murjaanein maalta. Langetkaa polvilenne ja rukoilkaa häntä!

(Toiset nauravat).

Taavetti (Poistuu vihaisena, puhkuen mennessään): Kyllä minä sen vielä sinulta ulos kiskon senkin juudas! — Ja vielä sinäkin, Haarala, saat vastata siitä että olet sanonut minua "vietävän kölliksi"! Naura nyt, mitä naurat.

(Joni käy nauraen istumaan).

Sakari (Pienen äänettömyyden perästä): On se tuo Taavettikin yksi Jumalan mieliharmi! Mitähän se noilla puheillaan tarkoitti?

Eero: Minusta kuulosti kuin olisi hän muka jotain velkaa tahtonut Arviitin hänelle maksamaan.

Haaralan isäntä: Ja minut uhkasi haastattaa, kun äsken sanoin häntä "vietävän kölliksi!"

Joni: Se oli juuri sopiva nimi tuollaiselle härkkimen tekijälle. Minultakin tulee velkomaan kaksia markkoja, vaikka en ole koko miestä nähnyt muhametin kirkossakaan!

Sakari: Olet kai sinä hänet nähnyt ennen Amerikkaan lähtöäsi. Sehän oli se Mutkaojan Taavetti tästä samasta kylästä. Etkös sitä enään muista?

Joni: Joo, joo, kylläpä sen nyt jo muistankin, kun muistuttelen. He he he.

Eero (Leikillisesti): No, vieläkö Arviiti muistaa entistä morsiantaan, vai onko Amerikassa tullut uusia katsotuksi?

Joni: Uusiako? Onhan niitä siellä. Nytkin kun Hankookin asemalta läksin niin oli niitä minua saattamassa niin paljon, että niiden itkusta paisui sellainen järvi, että uimalla täytyi minunkin junaan nousta. Vaan olen minä sitäpaitsi muistanut entistäkin.

Haaralan isäntä: Onhan sitä jo siinä joukossa vara valitakin!

Eero: No sen luulisi, ha, ha, ha!

Sakari: Oikein kun tunnustan mielipiteeni, niin olisinpa suonut, että olisit siihen Kuuselan Marttaan totisemmasti pikiintynyt. Martta on sellainen tyttö, että niitä ei vain löydykään joka katajapensaana takaa.

Eero: No, se kyllä on tosi!

Joni: Martan minä tietysti otankin. (Itseks.) Mutta toisella kerralla!

Sakari (Hyvillään): Oikein on poikani, että niin päätit! Ja panekin päätöksesi täytäntöön heti.

Joni: Hetikö? Eiköhän sentään jätetä vielä tältä illalta? Kerkiihän sitä. — Ka, vielähän sitä tuolla pullon pohjalla kannun verran hilkkasee. (Kaataa pari kertaa pikariin ja ryyppää. Itseks.) Millähän tekosyillä tästä pääsisi tiehensä näiden kollojen keskeltä? Täytyy tässä mieltä keino.

Sakari (Nousee): Mutta pitääpä minun käydä katsomassa, joko siellä on naiset saaneet illallista valmiiksi.

Haaralan isäntä: Eiköhän mekin, Eero, lähdetä jo tästä kotia kohden?

Eero: Niinpä vain. Kylläpä sitä on jo oltu täälläkin. No hyvästi nyt ja kiitoksia paljon.

(Hyvästelevät Sakaria ja Jonia, kehoittaen heitä käymään luonansa. Menevät. Sakari samoin toisesta ovesta).

Joni (Yksin): Kas niin! Nythän tästä pulasta vihdoinkin pääsee selville. Ei siis muuta kuin palttoo ylle ja kapsäkki käteen ja sitten hiljaa matkalle. (Tarttuu pulloon josta juo viinan suuhunsa) Mistä helkkarista se yksi kollo tiesi arvailta, että tässä minun kapusäkissäni rahoja on! Niitä onkin hyvä joukko, otinhan koko kassan mukaani, kun kaupungissa onnistuin luikerrella erään arpajaistoimikunnan kassan hoitajaksi. Kunhan vaan ehtisin rahoineni päästä niille main, mistä pian Amerikkaan pääsee... Ha, ha, ha! Vastahan minä, hyvät ystävät olen menossa Amerikkaan enkä tulossa sieltä, niinkuin te luulette!

(On puhuessaan valmistautunut lähtemään).

Liisa (Tulee): Ohoin! tuota... jos... jos Arv... tuota nuori isäntä lähtisi...

(Jää hämillään vaiti).

Joni: (Itseks.) Pentelekö sinun nyt tähän lennätti! (Ääneen) Mihin lähtisi? Mitä nyt?

Liisa: Syömään teitä käskettiin!

(Poistuu nopeasti).

Joni (Huutaa jälkeen): Minä tulen heti! — Nyt hiiden hamppua taipaleelle, ennenkuin tulevat toisen kerran käskemään. (Ottaa kapsäkkinsä) Kyllähän nyt olisi ruokakin maittanut, Vaan täytyy kiristää suolivyötään, kunnes pääsee rauhaisempiin paikkoihin. (Menee ovea kohti, kääntyy vielä ja kumartele joka suunnalle) Hyvästi nyt isät ja äidit ja kiitoksia paljon kahvista ja varsinkin viinasta, joka nyt parast'aikaa päässäni kihisee ja kohisee!

(Yrittää kiireesti ulos mutta paukahtaa pahki Arviitiin joka poliisin seuraamana tulee sisälle).

Arvid: (Muodoltaan Jonin näköinen, vaan muutoin toisellaisessa puvussa): Jahaa! Herra on, näemmä, aikeissa jatkaa matkaansa!... Meidän täytyy kuitenkin pyytää, että istutte vielä hetkiseksi kuulemaan mitä meillä on teille sanomista.

Joni (Hyvin hätäytyneenä koettaa päästä ulos): Mi-mi-mitä te minusta... minulleko te... Soo! Antakaa matkustavaisten kulkea rauhassa!...

Poliisi (Karkeasti): Elä luule. Pysy vaan sisällä.

(Työntää Jonia edellään).

Arvid: Herra "matkustavainen" kai muistaa, että olimme pari päivää takaperin yötä samassa kievarissa, muutamassa kylässä tuolla lähempänä kaupunkia?

Joni (Koettaa tekeytyä ankaraksi): No mitäs sitten? Eikö minulla ole oikeus olla yötä missä haluan? Hah!

Arvid: Sitä en tahdo väittää. — Silloin illalla tulitte te mainittuun kievariin juovuksissa ja maata mentyä kuulin teidän sopertelevan jotain rahoista, joiden kanssa te tuumitte haluavanne päästä salaa

pois näiltä mailta. Teidän mentyänne tuli sitten päivällä sinne poliiseja, jotka tiedustelivat onko teidän tapaistanne miestä näkynyt liikkeellä. Luulivat ensin minua siksi, jota hakivat, mutta kun siitä selviydyttiin ja merkeistä päättäen olitte lähteneet tänne päin, lähti tämä poliisi matkatoverikseni ja nyt olemme täällä.

Poliisi (Jonille): Asia on niin, kuin tämä herra sanoo. Ja nyt te saatte kunnian seurata minua takaisin kaupunkiin!

Arvid: Mutta missä ihmeessä talosta väki on, kun ei ketään näy? Lienevätkö jo mennet maata? (Katsoo kelloaan) Vaan eihän nyt vielä niin myöhänen ole.

Poliisi (Ottaa esille käsiraudat): Lienee parasta varmuuden vuoksi kytkeä teitä vähän. Saattaisi ehkä muuten päähänne juolahtaa tehdä pakoyrityksiä.

(Lähestyy uhkaavana Jonia).

Joni (Joka tämän keskustelun aikana on ollut hyvin pelästyneenä ja hätäytyneenä, hyökkää nyt äkkiä ylös, sieppaa kassakkinsä ja juoksee ulos, työntäen mennessään syrjään Poliisin ja Arvidin): Menkää hornattiin ja antakaa minun mennä, mihin tahdon!

Poliisi (Hyökkää perään): Katsos lempoa kun on vikkellä!

Arvid (Rientää katsomaan ikkunasta): Sepä on kyytiä, kun pitkin kujaa juoksevat että rapa roiskuu ympäriinsä! Kylläpä siinä poliisin tuppi heiluu! Jo, jo sai kiinni! Ja nyt ne tappelevat... mutta ompa poliisi vahva mies... No nythän se on kytkettynä.

(Sakari ja Martta ovat Arvidin puhellessa tulleet sisään).

Sakari: Mitä elämää täällä on pidetty?

Arvid (Kääntyy ympäri): No vihdoinkin tekin tulette näkyville! (Astuu heidän luokseen tervehtimään) Terveisiä Amerikasta! — Vieläkö tunnette poikaanne?

Sakari ja Martta: Arviitiko!!

(Jäävät hyvin hämmästyneinä seisomaan ja kummissaan katsovat vuoroin toisiaan, vuoroin Arviitia).

(Esirippu putoaa).

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK AMERIKASTA PALATESSA: PILANÄYTELMÄ 1:SSÄ
NÄYTÖKSESSÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™
electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic

works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to

the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.